

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

11 noiembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Guzun Ion și Catan Lilian

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Armanu-Ghemu Ludmila în numele inculpatului, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2020, în cauza penală privindu-l pe

Paraschiv Dumitru, născut la xxxxx, originar
și domiciliat în s. Xxxxxi, r-nul Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 31.07.2018 – 11.11.2019;

2. instanța de apel: 20.12.2019 – 03.03.2020;

3. instanța de recurs: 27.06.2020 – 11.11.2020.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 11.11.2019, Paraschiv Dumitru a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal și în conformitate cu sancțiunea articolului dat, cu aplicarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, i s-a aplicat în privința acestuia o pedeapsă sub formă de amendă în beneficiul statului în mărime de 700 (șapte sute) unități convenționale.

Prin aceeași sentință a fost condamnat și Burca Corneliu, însă în privința acestuia hotărârea nu se contestă cu recurs ordinar.

2. În sentință prima instanță a constatat că, minorul Paraschiv Dumitru împreună și prin înțelegere prealabilă cu minorul Burca Corneliu, la 04.05.2018, aproximativ ora 21.00, aflându-se în scara nr. 1 a blocului locativ din bd. Xxxxx, mun. Xxxxx, intenționat au intrat într-un conflict verbal cu Scripnic Ion și, cunoscând că în preajma sa erau prezente și alte persoane care formau modul public, exprimând lipsă de respect și manifestând o neglijare premeditată demonstrativă a conduitei sale în societate, urmărind manifestarea bravurii, demonstrarea atitudinii sale sfidătoare față de cei din jur, și conștientizând că,

acțiunile lor deveneau inevitabil cunoscute persoanelor din jur, au aplicat multiple lovituri cu mâinile și picioarele pe diferite părți ale corpului lui Scripnic Ion, au deteriorat hainele și telefonul mobil ale acestuia, încălcând grosolan ordinea publică, exprimată prin lipsa de respect față de societate și acțiuni care, prin conținutul lor se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită, cauzând părții vătămate un prejudiciu material în valoare de 8000 lei. Conform raportului de constatare nr. xxxxx din 07 mai 2018, la Scripnic Ion s-au depistat echimoze și excoriație la nivelul feței, umărului stâng, membrilor superioare și torace, care se califică ca vătămare corporală neînsemnată.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate Paraschiv Dumitru a comis infracțiunea prevăzută de art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, individualizată prin „*huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei și comise de mai multe persoane.*”

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Iachimciuc Alexandru în numele părții vătămate, prin care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care cauza să fie remisă la rejudecare în instanța de fond.

3.1. În motivarea cererii de apel, partea apărării a menționat următoarele:

- pedeapsa aplicată inculpaților de către instanța de judecată este prea ușoară, datorită pericolului social sporit al infracțiunilor săvârșite de către inculpați, însă instanța nu a ținut cont de scopul pedepsei care primordial trebuie să restabilească echitatea socială și să prevină săvârșirea de noi infracțiuni atât din partea condamnatului cât și a altor persoane. Aplicarea unei pedepse non-privative de libertate, va duce la încurajarea pe viitor a săvârșirii infracțiunilor similare și de către alte persoane;

- aplicarea pedepsei cu amendă numai îl va favoriza pe inculpat să săvârșască pe viitor acțiuni similare, iar de către alte persoane va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție. În conformitate cu prevederile art. 61 alin. (2) Cod penal, pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane;

- analizând personalitatea inculpaților se constată că acestea prezintă pericol și trebuie să fie izolați de societate pentru a nu admite săvârșirea de către aceștia a unor fapte mai grave. Pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor părții vătămate, a statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune, astfel că

corectarea și reeducarea inculpaților va avea loc numai în condiții privative de libertate;

- nu este oportun și echitabil ca instanța de judecată să aplice sancțiunea prin aplicarea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 700 u.c., și urma a fi aplicată pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 luni, cu suspendare, în baza art. 90, iar în baza art. 90 alin. (6) Cod penal să fie aplicată pedeapsa complementară sub formă de 240 ore muncă neremunerată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2020, a fost admis apelul declarat de către avocatul Iachimciuc Alexandru în numele părții vătămate, inclusiv din alte motive, sentința casată parțial, în partea stabilirii pedepsei, și pronunțată o nouă hotărâre potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță.

Lui Paraschiv Dumitru, recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu aplicarea art. 70 și 79 Cod penal și cu aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală, i s-a stabilit o pedeapsă de 1 (unu) an închisoare, cu executarea în penitenciar semiînchis.

În conformitate cu art. 90 alin. (1) Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei pe un termen de probațiune de 3 (trei) ani.

S-a dispus restituirea lui Paraschiv Dumitru amenda achitată în baza sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani) din 11.11.2019.

În rest celelalte dispoziții ale sentinței s-au menținut.

4.1. În motivarea hotărârii adoptate, instanța de apel a reținut că, potrivit textului apelului înaintat, avocatul Iachimciuc Alexandru și partea vătămată este de acord cu starea de fapt stabilită de instanța de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, dar nu este de acord cu pedeapsa aplicată, pe motiv că pedeapsa numită de prima instanță fiind una prea blândă, neținând cont de personalitatea inculpaților.

Analizând acest temei în raport cu motivele invocate în apel, instanța de apel a constatat că acesta și-a găsit confirmarea la judecarea apelului declarat, fiind atestate temeiuri de implicare a instanței de apel în sensul casării hotărârii contestate în partea individualizării și stabilirii pedepsei.

Circumstanțele în care a fost comisă infracțiunea incriminată inculpatului, determină incorectitudinea aplicării în privința inculpaților Paraschiv Dumitru a unei pedepse cu amendă.

În această ordine de idei, instanța de apel a notat că acțiunile inculpatului Paraschiv Dumitru cuprind elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 287 alin. (2) Cod penal, infracțiune care în conformitate cu art. 16 Cod penal se

califică ca infracțiune mai puțin gravă și care prevede pedeapsa cu *amendă în mărime de la 750 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani*.

Respectiv, instanța de apel a reținut drept întemeiate argumentele invocate de avocatul Iachimciuc Alexandru și a constatat că concluzia instanței ierarhic inferioare, precum că corijarea inculpatului este posibilă și prin aplicarea unei pedepse sub formă de amendă, a fost una pripită, neîntemeiată și din aceste considerente a exclus-o, nefiind considerat faptul că prin această soluție se înrăutățește situația condamnatului.

La stabilirea pedepsei inculpatului Paraschiv Dumitru, instanța de fond a reținut gravitatea infracțiunii comise, care se caracterizează ca infracțiune mai puțin gravă prin prisma art. 16 Cod penal, de persoana inculpatului: fără antecedente penale, anterior nu a fost tras la răspunderea contravențională sau penală, infracțiunea a comis-o fiind minor, s-a căit de cele comise, și totodată, inculpatul se afla în stare de ebrietate la momentul săvârșirii infracțiunii, fapt indicat chiar de inculpat.

Instanța de apel a considerat relevant de a specifica că instanța de fond nu a pătruns în esența problemei de fapt și de drept deferită judecării, discordanța între cele reținute de instanță și conținutul real al circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea unor aspecte evidente, au avut drept consecință pronunțarea unei concluzii premature și insuficient de motivată în privința aplicării pedepsei cu amendă.

Analizând circumstanțele cauzei, instanța de apel a menționat că Paraschiv Dumitru este născut la data de 08.06.2000, iar fapta a fost comisă la data de 04.05.2018, adică la momentul săvârșirii infracțiunii acesta nu avea majoratul.

Instanța de apel a reținut că în conformitate cu prevederile art. 70 alin. (3) Cod penal, la stabilirea pedepsei închisorii pentru persoana care, la data săvârșirii infracțiunii, nu a atins vârsta de 18 ani, termenul închisorii se stabilește din maximul pedepsei, prevăzute de legea penală pentru infracțiunea săvârșită, reduse la jumătate.

În baza art. 79 alin. (1) Cod penal, ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară

obligatorie. *Minoratul persoanei care a săvârșit infracțiunea se consideră circumstanță excepțională.*

În aceste împrejurări, instanța de apel a considerat că lui Paraschiv Dumitru urmează să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră, sub limita minimă prevăzută de normele în baza cărora au fost încadrate acțiunile sale, în coroborare cu art. 364¹ Cod de procedură penală, art. 70 alin. (3) și art. 79 alin. (1) Cod penal. Or, aplicarea pedepsei cu amendă numai îi va favoriza pe inculpați să săvârșească pe viitor acțiuni similare, iar de către alte persoane va fi apreciată ca o atitudine tolerantă din partea statului a comportamentului prejudiciabil și va diminua încrederea societății în eficacitatea și echitatea sistemului de justiție.

În continuare, instanța de apel a reținut că, la stabilirea pedepsei, în temeiul art. 485 Cod de procedură penală, dacă există în cauza respectivă condițiile prevăzute de art. 90 Cod penal, instanța este obligată să examineze posibilitatea suspendării condiționate a executării pedepsei de către minor. Dacă instanța a ajuns la concluzia că există posibilitatea suspendării condiționate a executării pedepsei de către minor, îi va stabili un termen de probă de până la 5 ani.

Respectiv, după ce a stabilit pedeapsa potrivit tuturor criteriilor generale de individualizare a pedepsei, continuând operațiunea de individualizare cu privire la săvârșirea infracțiunii, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, instanța de judecată este în drept de a dispune neexecutare pedepsei aplicate vinovatului. Astfel, suspendarea condiționată, ca mijloc de individualizare a pedepsei, conferă instanței de judecată posibilitatea ca, pe lângă stabilirea quantumului pedepsei, să se pronunțe și asupra modului de executare.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către avocatul Armanu-Ghemu Ludmila în numele inculpatului, prin care solicită casarea acesteia, cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului ordinar declarat partea apărării menționează că:

- decizia instanței de apel este prea aspră și urmează să fie anulată, cu menținerea fără modificări a sentinței, întrucât instanța de apel nu a ținut cont de faptul, că inculpatul a fost de acord cu examinarea cauzei în procedură simplificată în baza art. 364¹ CPP, nu s-a eschivat de organele de drept, fără antecedente penale, anterior nu a fost atras la răspundere contravențională sau penală, infracțiunea a fost comisă fiind minor, a manifestat căință sinceră și nici cu rea-voință nu s-au eschivat de la achitarea prejudiciului material părții vătămate, care a refuzat orice ofertă, ba chiar nu a depus nici acțiune civilă în prezenta cauză, dar urmărește doar scopul de a distruge viitorul unor copii, care au dreptul la a doua șansă;

- conform art. 78 alin. (1) lit."b" CP, în cazul în care instanța de judecată constată circumstanțe atenuante la săvârșirea infracțiunii, pedeapsa principală se

reduce sau se schimbă după cum urmează: b) dacă se aplică amenda, aceasta se poate coborî până la limita de jos.

Pedeapsa în privința inculpatului Paraschiv Dumitru putea fi coborâtă și sub minimul stabilit de lege, ceea ce nu a fost făcut nici de prima instanță, nici de instanța de apel, dar nicidecum nu poate fi agravată pedeapsa penală în instanța de apel, fapt ce vine în contradicție totală cu prevederile legale;

- suplimentar este necesar de menționat că, însăși acuzatorul de stat în prima instanță a cerut ca pedeapsă pentru inculpat - amenda penală în mărime de 700 u.c. iar în instanța de apel, acuzatorul a solicitat agravarea pedepsei penale, în cauza unor minori, fapt ce depășește limitele competenței sale, or cerere de apel acuzarea nu a depus, dar fiind convins de apărătorul părții vătămate chiar înainte de începerea ședinței de judecată nu doar a optat pentru susținerea poziției părții vătămate, ba chiar a și solicitat o pedeapsă mai aspră pentru inculpați, care au săvârșit infracțiunea fiind încă minori;

- instanța de apel, în motivarea deciziei sale, face referire la starea de ebrietate a minorilor la data săvârșirii infracțiunii, ca o circumstanță agravantă, or, instanțele de ambele nivele nu au elucidat faptul în ce condiții minorii erau în stare de ebrietate, era aceasta voluntară sau provocată? și cel mai important pot oare minorii să fie conștienți de efectele consumului de băuturi alcoolice?;

- cât privește argumentul instanței de apel, că pedeapsa stabilită de prima instanță ar fi neefectivă și prea blândă, și că părinții ar suporta cheltuielile pentru amendă, considerăm că este neîntemeiat, or în prima instanță, Paraschiv Dumitru a fost întrebat dacă va avea posibilitatea să achite amenda și din ce surse, la care a declarat că, achita o parte din venitul de la munca ce o presta, va lua un împrumut și ce nu-i ajunge va acoperi mama. Menționăm că la data pronunțării sentinței, era deja major și s-a obligat într-un împrumut bănesc, în baza unei recipise, iar pentru achitarea integrală intenționa să plece peste hotare la muncă, în Germania, unde mama sa activează oficial deja de mai bine de un an, iar eventual menținerea în vigoare a deciziei instanței de apel, nu doar că ar face imposibilă deplasarea lui la lucru peste hotare pentru a-și câștiga existența, dar și lipsirea de posibilitatea de a se afla în sînul familiei, cu mama.

6. Pe marginea recursului declarat de către avocatul Armanu-Ghemu Ludmila în numele inculpatului a depus referință procurorul, prin care solicită respingerea recursului ca inadmisibil, deoarece instanța de apel a constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind aplicarea pedepsei inculpatului în strictă conformitate cu prevederile art. 61, 75 Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în

raport cu actele cauzei, Colegiul Penal conchide asupra inadmisibilității acestuia, pentru considerentele expuse în contextul ce urmează.

Raționamentele instanței privind inadmisibilitatea recursului declarat, se întemeiază în drept pe dispoziția art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căreia instanța examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Pentru a statua asupra netemeinicii cererii de recurs depuse de apărătorul Armanu-Ghemu L., instanța a făcut verificările temeiurilor de casare invocate de parte, în raport cu actele dosarului, constatând că hotărârile recurate sunt conforme legii, fără a prezenta vreo lipsă, care să le afecteze, mai mult ca atât, nu există nici alte motive, neinvocate de recurent, care ar putea fi luate în considerare din oficiu, de natură să răstoarne soluția instanțelor de fond adoptate pe caz în partea individualizării pedepsei aplicate inculpatului.

În corespundere cu dispoziția art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către titularul cererii de recurs.

Din conținutul recursului declarat de apărătorul inculpatului se constată că acesta, face referire la temeiul de casare din art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, intervenind cu solicitarea de a se dispune desființarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței.

Colegiul constată că, motivele invocate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Instanța de recurs reține că, la solicitarea inculpatului, care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu, cauza a fost examinată în procedură simplificată.

În conformitate cu prevederile art. 75 Cod penal, prin criterii generale de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele (regulile) stabilite de lege, de care este obligată să se conducă instanța de judecată la aplicarea fiecărei pedepse, pentru fiecare persoană vinovată în parte. Legea penală acordă instanței de judecată o posibilitate largă de aplicare în practică a principiului individualizării răspunderii penale și a pedepsei penale, ținând cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care agravează sau atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării persoanei vinovate, precum și de condițiile de viață ale

familiei acesteia.

În acest context, Colegiul penal menționează că, pedeapsa aplicată persoanei recunoscute vinovate trebuie să fie echitabilă, legală și corect individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Prin urmare, instanța de judecată, ținând cont de prevederile art. 26, 101, 384 Cod de procedură penală, în baza propriei convingeri, decide asupra vinovăției sau nevinovăției persoanei, și în conformitate cu prevederile art. 7, 61, 75, 79 Cod penal, îi stabilește categoria de pedeapsă.

Sanctiunea normei penale în baza căreia a fost condamnat Paraschiv Dumitru prevede pedeapsă cu amendă în mărime de la 750 la 1350 u.c. sau închisoare de până la 5 ani. În speță, instanța de apel ținând cont de toate circumstanțele cauzei precum și de persoana inculpatului, corect i-a stabilit acestuia o pedeapsă sub formă de închisoare, cu aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal, în mărime de 1 an, luându-se în considerație și prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Instanța de apel, stabilind categoria și modul de executare a pedepsei, a ținut cont de faptul că infracțiunea comisă de inculpat este una intenționată, că la momentul comiterii infracțiunii inculpatul era minor, căința sinceră, și că inculpatul se afla în stare de ebrietate la momentul săvârșirii infracțiunii, motiv pentru care corect a concluzionat că în privința acestuia nu este posibil de a stabili pedeapsa cu amendă. Or, luînd în considerație faptul că inculpatul fiind minor, amenda nu va fi suportată de către acesta, dar de părinții inculpatului, ceea ce denotă că scopul pedepsei aplicate nu se va materializa.

În acest sens, Colegiul penal menționează că, pedeapsa este echitabilă când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor părții vătămate, a statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune, astfel că corectarea și reeducarea inculpatului Paraschiv Dumitru va avea loc numai în condiții privative de libertate.

În consecință, reieșind din circumstanțele indicate, instanța de recurs consideră, că pedeapsa stabilită inculpatului a fost individualizată și aplicată în limitele prevăzute de lege, iar hotărârea atacată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția.

Prin urmare, analizând materialele cauzei și hotărârea instanței de apel atacată, Colegiul penal nu constată careva eroare de drept gravă ce ar afecta legalitatea hotărârii judecătorești contestate de către avocat.

Din acest punct de vedere se conchide că, de fapt, în cauză nu s-au comis

erorile de drept prevăzute în pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală la care se face referință, deci, nu persistă temeiul de casare a soluției adoptate de instanța de apel, iar pedeapsa stabilită inculpatului a fost aplicată în limitele legii, din care considerente se dispune inadmisibilitatea recursului declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Armanu-Ghemu Ludmila în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 martie 2020, în cauza penală privindu-l pe **Paraschiv Dumitru**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **10 decembrie 2020**.

Președinte:

Diaconu Iurie

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana